

Dil Bilimsel Ödünçlemenin Analizi*

Einar Haugen

Çeviren: Caner Kerimođlu*

Özet: Dillerde söz türetmek veya söz grubu ve cümle kurmak için ekleme, bükün, tekrar, birleştirme, yardımcı söz, vurgu-ezgi ve yer düzeni gibi dil bilgisi yöntemlerinden yararlanılır. Ekleme başta olmak üzere yardımcı sözler, birleştirme, tekrar ve vurgu-ezgi Türkçede belirgin olarak başvurulan yöntemlerdir. Bu çalışmada, daha çok sözü çekimlemek için ekleri olmayan veya oldukça az olan dillerin başvurduğu yer düzeni yönteminin Türkçedeki kullanımları belirlenmeye çalışılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Türkçe, Dil bilgisi görevi, Yer düzeni yöntemi, Söz türleri

The Analysis of Linguistic Borrowing

Abstract: To create a word, word group, and to form a sentence, some linguistics methods such as agglutination, flexion, repetition, compound, auxiliary word, stress, and place-order of words in sentence etc., are employed. Agglutination, which is the commonest one, auxiliary words, compound, stress are the most distinct methods in Turkish. In this work, it has been tried to point out the place of the methods of place-order of words in sentence used by those languages that do not have or have just a few suffixes for the inflection of the words, in Turkish.

Key words: Turkish, Grammar position, arrangement of position, word types.

1. İki Dillilik ve Ödünçleme. 1886 gibi erken bir tarihte, Hermann Paul bir dil tarafından başka bir dilden yapılan tüm ödünçlemelerin bu iki dilin iki dillilik üstünlüğünün azlığına dayandığını göstermişti (Paul 1886: 22). Herhangi geniş kapsamlı bir ödünçleme için, oldukça büyük bir iki dilli grup varsayılma-

* "The Analysis of Linguistic Borrowing", *Language*, C. 26, S. 2 (Nisan – Haziran 1950), s. 210-231.

** Yrd. Doç. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi, Türkçe Öğretmenliği, canerkerimoglu@yahoo.com Metinde geçen Almanca bölümlerin çevirisi için hocam Prof. Dr. Zeki Kaymaz'a; Fransızca bölümlerin çevirisi için Doç. Dr. Talat Akaslan'a teşekkür ederim.